

veliko naklonjenost in požrtvovalnost. V srce segajoče je nato govoril, šolski mladini in zlasti oni, katera je doživela ravno letos šolsko dobo. Preljubka deklaracija učenke je marsikomu orosila oči. G. prosvetni inspektor mariborske oblasti dr. Fr. Kotnik je v svojem govoru pohvalno omenil prelepo vzajemnost, ki vlada v tem kraju kakor tudi drugod v mežiški dolini sploh med učiteljstvom in prebivalstvom ter je izrazil svoje čestitke marljivima vzgojiteljema na podpeški šoli gospej in gospodu Mihevu, katera že celo desetletje vzgajata mladino v težavnem in oddaljenem kraju. Po strunnem telovadnem nastopu dečkov in po vajah deklic se je razvil slavnostni sprevod po odmevajočih zvokih polnoštevne rudniške godbe pod vodstvom kapelnika g. Skačaja do šolskega poslopja, kjer so si udeleženci slavnosti ogledali v lepo okrašenem razstavo razstavo deških ročnih del in risb, a zlasti pa dekliških ročnih izdelkov, ki so vzbujali med občinstvom mnogo pohvale in strmenja, kajti očitno so pričali o vnmni in vztrajnosti ge. učiteljice Metke Mihev kakor tudi o pridnosti in spretnosti učen in se ti izdelki lahko postavijo za vzgled drugim šolam. Po pogostitvi učenecv in banketu, kateremu so prisostvovali g. dr. Fr. Kotnik kot zastopnik prosvetne uprave in oblastnega komisarja, g. vladni svetnik sreski načelnik Rih. Koropec, g. ravnatelj Agnev z gospo soprog, kot pokrovitelja in zastopnika rudniške uprave, gg. župana občin Črne in Mežice, kakor tudi občinski krajevne šolske odbora kateri zlasti z vso vnmno delujejo za procvit šolstva v tem okolišju, nadalje učiteljstvo matične šole v Črni in gg. odborniki podpornega društva za šolsko mladino, se je razvila prijetna zabava v senci smrekovih šum. Končno naj bo še povedano, da je tudi tokrat rudniško ravnateljstvo dalo na razpolago svoje delavstvo za ureditev veselice in prostora in mu naj bo na tem mestu izrečena zahvala. Vsa slovesnost je tudi pokazala, da se je narod tik meje že popolnoma otresel vpliva severa ter se vedno bolj zaveda svoje samoniklosti ter da hoče živeti na svobodni zemlji, kot pravi Gregorčič: »Mi tu smo gospodarji in Bog in naši carji!«

— »Ženski List«. Izašao je juljski broj (7.) ovog našeg omiljenog ilustriranog mjesecnika za modu, zabavu i kućanstvo. Modni dio obiluje najnovijim elegantnim ljetnim modelima, osobito za putovanje, ljetovanje i kupanje. Ovaj izbor kompletiraju ilustrirane upute za krojenje dječjih haljina i nacrti za moderni i narodni ručni rad. U beletrističnom djelu uz roman, novele i humoreske do naša list u ovom broju jednu zanimivu specijalno za »Ženski List« napisanu novelu Milana Begovića. Pitanje ljetovanja i odmaranja, osobito sa zdravstvenog gledišta, svesrano je tretirano u nekoliko članaka, a rubrike o kućanstvu, pripremanju jela, kozmetike, zdravstvu itd. sadržavaju mnoštvo praktičnih savjeta i uputa. »Ženski List« izlazi jedamput mjesечно u velikom formatu, elegantnoj opremi, bogato ilustriran, a stoji u pretplati na 3 mj. Din 45, na pol god. Din 90, na cijelu god. Din 180. Preplate prima Uprava »Ž. L.« Zagreb, Samostanska ul. 2; pojedini broj dobije se u svim knjižarama, trafikama i prodavaonama novina uz cijenu od Din 18.

Skrbna mati ne daje otrokom prave kave, temveč jim kuha redno ŽIKO. Ve, da je ŽIKA izdelana iz rženega slada, ki je kot hranilo neprecenljive vrednosti za rast človeka.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Sprehod v parku ni nikoli prijeten, če ste prej imeli težkega dela ali Vas še čaka. — Ako jemljete za pranje perila SCHICH TOV »RADION«, bo pranje za Vas zabava.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

+ ZBOROVANJE UČIT. DRUŠTVA ZA POL. SREZ LJUTOMER se je vršilo dne 8. junija 1929 pri Kapeli z začetkom ob 10. uri. Statistika: Vsega učiteljstva v okraju 99, članstva 98, navzočih 65.

1. Situacijsko poročilo: Tov. predsednik otvoril zborovanje s pristranskim pozdravom na navzoče. Nato se prečita in odobri zapisnik zadnjega zborovanja ter se preide k dopisom.

Sklepi in predlogi: a) Delegatom za pokrajinsko skupščino so bili izvoljeni: Karol Mavrič, Albert Zerjav, Marjan Tratar; namestnik pa: Andrej Horvatič, Alojzija Rus, Danica Gruden. b) Delegatom za glavno skupščino so bili izvoljeni: Karel Mavrič, Ljudevit Ivanjšič, Danica Gruden; namestnik pa: Andrej Horvatič, Albert Zerjav in Joško Kramberger. c) Mandat kot članu ožjega sosveta se prepusti Prekmurcu, kot namestnik pride v pošte Karel Mavrič. Stanek in razgovor delegatov se vrši pred pokrajinsko skupščino. d) Razprava o pravilih se preloži na prihodnje zborovanje.

Tov. predsednik Mavrič poroča o seji širjega sosveta na Zidanem mostu. Pri obravnavi proračuna se je vnela jako ostra debata. Sledi referat tov. Ivanjšiča: »Snov za računstvo v 2 in 3. šolskem letu po Lavtarjev metodi«. Predavanje je bilo kratko in jedrnat, nato je bilo veliko priznanje.

Nato je prav zanimivo predavala tov. Zacherlova o svojem potovanju v Francijo. Zal da ga je morala vsled pčlega časa prekiniti in nam bo ostalo podala na prihodnjem zborovanju.

Tov. Čujnik poroča kot poverjenik Učit. samopomoči, da je iz našega društva pristopilo 70 članov, kar je vsekakor lepo število.

Kar se tiče »Podpornega sklada«, se določi, da se osnuje kot samostojno društvo, ne pa pod okriljem Učit. samopomoči.

Za pevski zbor v našem društvu se je prijavilo 32 članov, ki bodo imeli skupne vaje vedno pol ure pred zborovanjem.

Ostale točke dnevnega reda odpadejo. Zborovanje se zaključilo ob 14. uri.

+ ZBOROVANJE UČIT. DRUŠTVA ZA OKRAJ SLOVENJGRADEC 8. junija 1929 v Slovenjgradu.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 47, članov v društvu 40 (7 nečlanov: 5 upok. in 2 aktivni učiteljici), navzočih 24 (60%).

Situacijsko poročilo: Predsednik tovariš Purkhart pozdravi navzoče ter konstatira pri tokrat zadnjem zborovanju najslabšo udeležbo, vsled katere se je nameravani majniški izlet v Kotlje opustil in se je zborovalo v Slovenjgradu.

Poziva tovarišice, da sigurno poravnajo članstvo še tekom tega meseca.

Volitve: 1. Za zastopnika v ožji sosvet za okrožje Mežica, Slovenjgradec in Šostanj sta bila soglasno izvoljena kandidata tovarišica Regina Gobec in tov. Leopold Kopač. 2. delegati za pokrajinsko skupščino tov. (ica) Josip Purkhart (Regina Gobec), Leopold Kopač, (Josip Križman); b) za državno skupščino tov. (ica): Josip Purkhart, (Regina Gobec), Leopold Kopač, (Josip Križman).

Proračun za poslovno leto 1929/30. ostane isti kot lansk.

V zadevi povrnitve potnih stroškov delegatov se je sklenila resolucija. (Vidi konec poročila)

Delegati so dobili glede izbire poverjenika, tajnika, blagajnika in urednika »Učit. Tov.« potrebna navodila — tudi glede eventualne ločitve uprave »Popotnika« od uprave blagajne pov. UJU. (Loči se: naj pod pogojem, da se vsled tega ne bo zvišala članarina! V slučaju ločitve naj gleda uprava, da bo ostala blagajna aktivna — naj dobiva oblastno in državno podporo!...)

V zadevi ustanovitve »Podpornega sklada« zaradi raznih pomislekov ni prišlo do zaključka. (Pripominjamo pa, da pozdravljamo tudi to prekristno in človekoljubno ustanovo, a zaradi nje nikakor ne sme trpeti posmrtna Učit. Sam., ki se mora izplačati v polnem obsegu! Ustanova naj bo samostojni odsek v okviru UJU. Pristop naj bo neobvezen! Tudi članom, ki niso pri Učit. Sam. naj bo pristop dovoljen!)

»Nova pravila« — razmotrivanje teh se preloži na ugodnejši čas. — Sledilo je

a) poročilo o zadnji seji širjega sosveta po predsedniku, v kolikor ni bilo objavljeno v »Učit. Tov.« in še ni bilo znano; b) poročilo o pomenu in delovanju Jugoslovenske Matice po predsednici.

Samoizobrazba: a) Vsi 4 samoizobraževalni krožki so aktivni. b) O problemu mednarodnega jezika v splošnem v obliki razgovora (vodit. tovarišica Gobec) se je vršil popoldne v bližnjem Starim trgu. Nadaljev. pri prih. krožkov. sestan. Slovenjgradec in potem pri zborovanju.

Predlogi, sklepi, resolucije: 1. V zadevi pov. pot. stroškov deleg. pokr. in drž. skupščine in dr. delegatom za skupščine in seje širjega sosveta naj se povrnejo potni stroški iz blagajne pov. UJU kakor do sedaj n. pr. članom ožjega sosveta; v to svrhu naj se postavi primerna vsota v proračun pov. in išče kritje morebiti pri zvišanju članarine. Razlogi: a) Društva, ki so od promet. središč oddaljena, ki pa imajo še vrh tega navadno majhno število članov, ne morejo nikdar na lastne stroške pošiljati delegatov, ker to presega njihovo plačilno zmoglost, zaradi tega so zlasti na glavnih skupščinah slabo zastopani. b) Če bi se om. pot. plačevale iz blagajne UJU, bi k skupnim stroškom deleg. prispevala tudi močna društva ob centralah, ki so imela do sedaj pri večjih dohodkih manjše izdatke za delegate. (Pričakovati je, da ta dr. gor. predl. ne bodo nasprotovala, saj tudi oddaljena in šibkejša dr. prispevajo k postavkam od katerih imajo koristi skoraj le društva v in ob centrali (n. pr. nab. za druge, pevski zbor) s pripombo, če odklonijo sred. dr. tov. pomoč, tudi ne morejo zahtevati od »nas« pomoči).

2. Pov. UJU naj deluje z vso silo na to, da oblastni šolski odbor mariborske oblasti v Mariboru izenači svoje tolačenje glede nagrade tajnikom krajin šolskih odborov na enorazrednicah s tolačenjem, kakor je v ljubljanski oblasti. (Vidi elaborat, objavljen v »Učit. Tov.« štev. 41. z dne 23. maja 1929, str. 2., pod naslovom »Nagrada zapis. kr. šol. odb. na enorazred. v Marib. obl.«)

+ UČIT. DRUŠTVO ZA SREZA MARIBOR, DESNI IN LEVI BREG je imelo svoje zborovanje dne 15. junija 1929 v Mariboru.

1. Situacijsko poročilo. Navzočega članstva 92 od 132 vpisanih, t. j. 69%. Zapisnik zadnjega zborovanja je bil sprejet. Pri tem se je razvila ostra debata zaradi zapisnikov zadnjih zborovanj, katerih poverjeničstvo ni hotelo priobčiti v »Učit. Tovariš« in je bil zato sprejet poseben predlog. — Pravila Zveze slov. učiteljstva naj se revidirajo na pokrajinski skupščini. — Glede poročil sodiščem za delikvente od strani šolskih upraviteljev naj bi izrekla nadrejena šolska oblast svoje mnenje, oziroma izdala zadevni nalog. Ostali dopisi so bili vzeti na znanje, oziroma so bili sprejeti sledeči predlogi:

1. Zadeva Knaflič-Skulj naj se spravi z dnevnega reda in naj ne pride več na pokrajinsko skupščino. (Druga društva zahtevajo, da se zadeva pojasni. — Op. pov.)

2. Delegacija skleni, da nima »Učit. Tovariš«, oziroma eksekutiva poverjeničstva, niti ožji, niti širji sosvet pravice, sklepov in poročil društev ter posameznikov ukiniti, ozi-

roma zamolčati. Vsem sreskim učiteljskim društvom naj se prizna avtonomnost, t. j. neodvisnost, da jim organizacija ne more ničesar diktirati izven sklepa delegacije.

3. Litošnja delegacija skleni, naj ukrene pov. UJU Ljubljana vse potrebno, da se bode pri pokrajinski skupščini l. 1930. predložil delegaciji v odobritev, sporazumno z vsemi učit. društvii v smislu čl. 76. poslovnika pov. UJU sestavljeni posebni poslovnik za častni sod.

4. Ker je po časopisnih vesteh dosedanja poverjenik UJU tov. Skulj imenovan za oblastnega šolskega nadzornika, naj se poverjeničstvo zaenkrat prenese v Maribor. Volitve v ožji sosvet naj se vršijo po sorazmernosti članov ljubljanske in mariborske oblasti. (Vest o imenovanju je mistifikacija javnosti. — Opomba poverj.)

Letne skupščine: a) Za delegate za pokrajinsko skupščino so bili izvoljeni Petrovič Simon, Šeško Ivan in Črnovškova (nam.: Lazar, Dšura, Štupanova).

b) Za delegate za glavno skupščino: Godec Marija, Vavda Mirko in Čvetko Ivan (nam.: Robič, Bertonec, Amaljetti).

Slučajnosti: Za delegacijo pokrajinske skupščine je bil sprejet nastopni predlog: (Pozdravljamo eminentno kulturno delo, ki ga vrši pevski zbor pov. UJU v Ljubljani in ne najdemo dovolj besed, izraziti svoje priznanje in pohvalo za brezprimerno požrtvovalnost, ki jo doprinašajo g. pevovodja in z njim vsi člani. Dovolimo si pa tudi izraziti svoje mnenje, da se ne strinjamo s čezmerno gojitvijo le moderne ter vedno večjim zapostavljanjem naših dičnih lažjih umetnih in naših prekrasnih narodnih pesmi. Naš pevski zbor bo moral najti tudi pota, stopiti s svojim petjem pred narod izven mest in trgov, njegovi člani naj bodo pevski misijonarji, ki zanesajo bogastvo in krasoto naše slovenske pesmi med širje ljudske sloje na deželi, naj ne gojijo načelno le nove, visoko moderne pesmi. Prosimo tedaj za toliko pravice v internem delovnem sporodu našega stanovskega pevskega zbora, naj isti goji in nam daje slišati ob vsaki priliki poleg moderne tudi naše lepe narodne in lažje umetne pesmi.

+ LJUBLJANSKO UČIT. DRUŠTVO je zborovalo dne 19. junija t. l. v telovadnici II. mestne deške osnovne šole s praznovo 30. letnice obstoja društva.

Od 204 organiziranih članov je bilo navzočih 125, t. j. 61%.

Tovariš predsednik omeni takoj ob otvoritvi zborovanja 30letni obstoj društva, pozdravi navzoče, imenoma pa oblastnega šolskega nadz. v pok. g. Fr. Gaberška kot ustanovitelja in prvega predsednika. Nato poda pregledno zgodovinsko poročilo o ustanovitvi in 30letnem delovanju ljubljanskega učiteljskega društva. Spomnil se je v svojem govoru vseh bivših predsednikov, posebno pa pokojnih tovarišev Črnogaja in Dimnika. V počastitev njiju spomina je zaključilo učiteljsvo trikratno »slava«.

Po slavnostnem govoru je dodal g. nadzornik Fr. Gaberšek nekaj pojasnil o ustanovitvi društva in začetnem društvenem delovanju. Nato je prečital predsednik pozdrav in opravičilo odsotnosti sreskega šolskega nadzornika g. Andreja Rapeta in bivšega društvenega predsednika tov. Fr. Skulja. Slednji je tudi predlagal, da se ob priliki 30letnice uredi zadeva bivšega blagajnika tov. Frideška Repovža ter se mu da primerno zadostženje. V pojasnilo je prečital predsednik zapisnike in zelo ugodno revizijsko poročilo, kakor je bil predlog tov. Skulja soglasno sprejet. Ko je bila urejena še zadeva glede popoldanskega sestanka, je zaključil predsednik slavnostni del zborovanja ter prečel k drugi točki dnevnega reda, t. j. situacijsko poročilo, v katerem je podal vse tekoče društvene in stanovske zadeve. V poročilo je vnesel tudi došle dopise, kateri so se prečitali, obravnavali in vzeli na znanje.

Zivahna debata se je razvila glede pravil »Zveze slov. učiteljstva«, »Podpornega sklada«, proračuna za l. 1929/30., Knafličeve okrožnice in volitve delegatov. Sklenjeno je bilo:

1. Obravnava pravil se odloži.

2. Podporni sklad naj se ustanovi kot novo društvo, »Samopomoč« pa ostane kakor doslej.

3. V proračunu za l. 1929/30. naj se zviša honorar poverjenika na 9600 Din.

4. Po pojasnilu glavnega blagajnika tov. Gruma se Knafličeva okrožnica odkloni in se o nji dalje ne razpravlja.

5. Izvoljeni so sledeči delegati: a) Pokrajinska skupščina: Engelmannova, Kumelj, Polák, Sadarjeva in Zupančič. Namestniki: Čehova, Lumbar, Hartmanova, Skrinjar in Levčeva.

b) Državna skupščina: Fabjančič, Mazi, Miheličeva, Pianekčičeva in Marok. Namestniki: Mihelič, Umbergerjeva, Polák, kova, Grčar in Žigonova.

6. Za ožji sosvet pov. UJU se predlaga tov. Ribičič, šolski upravitelj na Rakeku, za namestnico pa tov. Pleškova, učiteljica na Vrhniki.

Točke o samoizobrazbi, reformi šole in izvenšolskem delu so radi obširnega programa odpadle.

+ ŠMARSKO-ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo v soboto 15. junija v Rogški Slatini.

1. Situacijsko poročilo: Učiteljstva v okraju 96, včlanjenih 94, navzočih 48, t. j. 51%.

Tov. predsednica pozdravi navzoče članstvo prav posebno pa še novoprjavljeno članico Valenčič Milico od Sv. Florijana in tov. Kmel Edmunda iz Slivnice kot gosta. Opravičilo, da je bilo zaradi raznih okolištin prestavljeno zborovanje od 8. na 15. junij.

a) Tov. predsednica je podala pregledno poročilo o seji širjega sosveta na Zidanem mostu. Omenila je, da je poverjeničstvo Ljubljana črtalo člana organizacije tov. Rad. Knafliča in zahteva od mariborskega učiteljskega društva, da ga izključi. Zbrano učiteljsvo ne odobrava, da bi se kratkoma črtalo tov. Knafliča, temveč naj se črta najprej one, ki so prvi začeli s tožbo, kajti za vse mora biti enaka pravica.

b) Samopomoč naj bo stalna točka dnevnega reda.

II. Dopisi: Prečita se dopis pov. Ljubljana zaradi letošnje delegacijskega zborovanja in pokrajinske skupščine v Ljubljani. Na vsakih 50 članov pride 1 delegat. Za naše društvo sta bila delegata Verk in Stefanciosa, že izvoljena na običnem zboru. Letos poteče poslovna doba članom ožjega sosveta. Za nove volitve je pov. UJU Ljubljana razdelilo učit. društva na volilna okrožja, med drugimi šmarsko-rogaško-kozjansko-ptujsko in ormoško učiteljsko društvo v 1 okrožje, ki sporazumno izbere 2 člana.

Delegati naj revidirajo mnenje zaradi pravil in novega naslova: »Zveza sreskih učiteljskih društev za Slovenijo«.

Izstavljanje izjav in pravočasno reševanje Vprašalnih pol sodišču (primer Ludvik Tomor).

III. Samoizobrazba. Tov. Zdravko Sotošek je predaval o radiju v šoli. Predavatelj, se sploh veliko in z vnmno bavi s tehniko, posebno se je še poglobil v skrivnosti radija in pokazal, da je ta najnovejša pridobitev eden najslabših vzgojnih faktorjev. Krasno izdelane slike so pojasnjevale predavanje.

IV. Reforma šole. Tov. Ljudmila Glinšek je predavala o hospitacijah v posameznih razredih dunajskih osnovnih šol. Predavateljica je v skrbno sestavljenem referatu razodela skrivnosti in vrline nove šole. Predsednica se je predavateljici zahvalila za trud in šina, ki je vladala med predavanjem, je dokazala zanimanje za stvar.

V. Slučajnosti in predlogi: Tov. Verk je prečital dopis zaradi osnutka podpornega sklada. Vprašanje, ali naj se ustanovi samostojna podporna organizacija ali naj ostane v okviru »Učit. Samopomoči«, naj se prepusti običnemu zboru Samopomoči. Ako možno, naj ostane skupno, ako obični zbor odkloni, potem šele ustanoviti novo društvo.

Društvo sprejme soglasno predlog tov. Finka: Poverjeničstvo naj napravi nemudoma ponovno vse potrebne korake, da se ministrstvo prosvete obvesti, da je za pouk skrajno škodljiva uvedba jesenskih počitnic na požeških šolah mariborske oblasti. Ministrstvo prosvete se prosi, da izda takoj tozadevno naredbo, s katero se glavne počitnice v vsej državi določijo za čas od 28. junija do 1. septembra. Poverjeničstvo naj opozori tudi ministrstvo prosvete, da je več krajin šolskih odborov v tukajšnjem srezu v minulem šolskem letu na tozadevni poziv šolskih oblasti sklenilo, da se obdrže dotedanje poletne počitnice, vendar pa so se za te šole določile jesenske počitnice.

Tov. Korbar omeni, da natoča in pošilja oblastni odbor na šole različne knjige in brošure, za katere krajin šolski odbori nimajo kritja. Društvo sklene, naj poverjeničstvo v tem oziru posreduje, da se to uredi.

Tov. Sotošek predlaga, da bi imeli v jeseni, ko bo gotova nova prog, skupno zborovanje s sosednjim hrvaškim društvom v Krapini.

Prihodnje zborovanje (obični zbor) se bo vršilo 12. oktobra t. l. v Rogški Slatini.

+ CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 15. junija t. l. v Laškem.

Učiteljstva v okraju 168, članstva 162, udeležencev 45%.

K nekaterim v zapisniku o zadnjem zborovanju omenjenim točkam, ki se tičejo položaja šolstva in učiteljstva, dodaja došli tajnik poverjeničstva tov. Kobal nekatera aktualna pojasnila. Tov. Vranc je žal moral odpovedati predavanje. Zastopnik tov. blagajnika je sporočil, da je članstvo za spominsko ploščo tov. Brinarja prispevalo 2025 Din, nadalje je navedel šole, ki so pri plačevanju članarine v občutnejšem zaostanku.

O seji širjega sosveta na Zidanem mostu je poročal društveni zastopnik tov. Roš. Dotaknil se je vseh važnejših točk, kar je povzročilo obširno in zelo živahno debato. V njej je tov. Kobal podal vrsto pojasnil. Končno je bil naprošen, da obvesti poverjeničstvo o društvenem stališču v splošnem in z ozirom na neko točko s seje širjega sosveta. Nato se je obravnavala proračun poverjeničstva za l. 1929/30. in se je ugotovila potreba regulacije nekaterih postavk (korektor, učit. naraščaj, samoizobrazba). Razpravljalo se je o sedanjem učit. naraščaju in o njegovem razmerju do organizacije (tov. R. Gobec).

Tov. Zupančičeva je obravnavala osnutek pravil in poslovnika Zveze slov. učiteljstva. Navajala je potrebo izprememb v mnogih točkah v smislu čim večje avtonomije društev: Ožji sosvet naj tvori le zastopniki okrožij, ostali naj imajo v njem le posvetovalno pravico. V vprašanju izključitve člana bodi merodajno le društvo. Sedež poverjeničstva bodi kjerkoli prebiva poverjenik itd. Naknadno je bil sprejet še predlog, naj nova pravila omogočijo le dve funkciji dobi zaporedoma osebo istega poverjenika.

O osnutku podpornega sklada za učiteljstvo je poročal tov. V. Gobec, kakor je bilo soglasno odobreno stališče: 1. Ne nasprotujemo v načelu ustanovitvi društva »Podporni sklad«, ako se isto ustanovi kot popolnoma samostojna organizacija. 2. Principi: jelo smo proti temu, da bi se imenovalo društvo osnovno v okviru »Učit. Samopomoči«, ki uživa s svojim rednim in socialnim delovanjem popolno zaupanje vsega članstva.

Delegatom za pokrajinsko skupščino so bili izbrani tovariši: Hajnšek, Tiran, Roš in Gerlanc; namestnikom tovariši: Pejha, Povh, Gobec in Jelovšek. Delegati za glavno skupščino se bodo eventualno še določili.

Zborovanju je sledil družabni sestanek s članstvom Laškega uč. društva.

+ PTUJSKO UČIT. DRUŠTVO je zborovalo v Ptuj dne 21. junija.

I. Situacijsko poročilo. Po otvoritvi zborovanja izreče tov. predsednik vsemu učitelstvu zahvalo za lepo uspelo slavnost ob šestdesetletnici društva. Posebne zahvale so deležni tovariši (ice) Bezjak, Kovač, Kočmut in Šterk.

Neprijetno je dirnila odsotnost nekaterih tovarišev, ki se kljub osebnemu vabilu in kljub temu, da so člani društva, slavlja niso udeležili.

Izmed dopisov je izzval debato oni glede izmenjave funkcionarjev poverjeništvu.

Učitelstvo je izreklo poverjeniku in ostalim članom poverjeništvu zaupnico.

Soglasno sklene učitelstvo, da tov. Mussek še nadalje ostane član ožjega sosveta.

Učitelstvo odobrava, da poverjenik ostane v Ljubljani.

Tov. predsednik poda podrobno poročilo o seji širjega sosveta. Omenja med drugim trud poverjeništvu za doslej enotnih počitnic ter poda najglavnejše točke osnutka novega šolskega zakona.

Omenja tudi spor Skulj-Knaflič, prečita Knafličovo okrožnico na učitelstvo, ki dovede do predloga, da naj gospodarski odsek ponovno strog pregleda tozadevne račune ter poda poročilo na delegacijski skupščini.

V debati, ki je sledila poročilu, je stavil tov. Jančič tale predlog, ki je bil soglasno sprejet:

Poverjeništvu UJU naj zahteva preko izvršnega odbora čimprejšnjo izvedbo šolskega zakona ter budno pazi in primerno krepko zavrne na pristojnem mestu vsak poskus in napad, da bi se šolski zakon v tam obsegu ne izvedel ali kakorkoli okrnile pravice učitelstva.

UJU naj vedno pazi, da pravočasno prepreči katerekoli take napade ali proteste, ki se vrše tajno ali javno, bodisi s podpisni občin ali posameznikov, s pravočasnimi pojasnili in zahtevami pri centrali, ki naj zavrne vsak tak napad z dobro utemeljenim protiidarjem na merodajnem mestu.

Nato je podal tov. Peček točke, na podlagi katerih si je zamislil osnivanje podpornega sklada. Navedel je več načinov pridobivanja kapitala za sklad.

Učitelstvo zahteva, da podporni sklad ni združen s Samopomočjo ter, da se osnuje na podlagi bolniških blagajn.

Na prihodnjem občnem zboru Samopomoči bo tov. Peček delegat ter naj kot tak tolači želje društva.

Da bodo imeli delegati zadostna navodila za skupščino, se sestane eno prihodnjih tedelj odbor z delegati in ostalim učitelstvom.

II. Samoizobrazba. Tov. Jančič opozori navzočne, da se imajo krožki obvezno sestati petkrat v poslovnem letu ter prositi, da se požurijo vsi, da dosežejo to število sestankov.

III. Šolska reforma in IV. Izvenšolsko delo. Zaradi pomanjkanja časa sta poročila izostala.

V. Slučajnosti. Meseca oktobra bo izredni občni zbor, ki naj spremeni 14. točko pravil tako, da bo občni zbor lahko vsako leto do 1. decembra. Sledil mu bo takoj redni občni zbor.

Plačevanje članarine se prične 1. septembra, in sicer v isti višini kot do sedaj. Občni zbor bo članarino nekoliko znižal.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

+ SLOVENJEBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO, ki je zborovalo dne 24. junija 1929. ob 10. uri dopoldne v Studenčah pri Poljčanah.

Statistika: Učitelstva v okraju 63, včlanjenih 59, navzočnih 43, t. j. 73%.

Situacijsko poročilo: Tovariš predsednik Miloš. Tajnik pozdravi navzočne, osobito še gosta ravnatelja Rismala, novo pristopivšo članico Lahovo ter tovarišico Ramšakovo, koji častita k njeni poroki. Prečita opravila pisma tovarišev, ki se zborovanja niso mogli udeležiti.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in udobri.

Nato poda predsednik obširno poročilo o seji širjega sosveta UJU na Zidanem mostu, katero se je po daljši debati z odobravanjem vzelo na pnanje.

Došli dopisi so se prečitali in obravnavali.

Sklepi in predlogi k dopisom: Proračun pov. UJU, Ljubljana, je bil soglasno sprejet, le postavka 6000 Din za korektorja se naj črta. Za poverjenico Učiteljske samopomoči za tukajšnji okraj se izvoli tovarišica Amalija Ločičnik. — Glede ustanovitve »Podpornega sklada« se sklene na predlog tov. Feiga, da se naj isti osnuje v okviru Samopomoči. — Za spremembo pravil naše organizacije se poverijo delegatje, da premostijo iste ter vzamejo na pokrajinski skupščini svoje stališče.

Volitev delegatov: Za pokrajinsko skupščino so bili izvoljeni kot delegatje tov. Feriž Očilija in Branko Čeh, oba z Slov. Bistrice. Namestnika tov. Logar Nita in Kranjc Alojzij.

Za državno skupščino delegata Živko Janko in Živko Lojze. Namestnika: tovariš Ivančič Albert in Alma Mulej.

Samoizobrazba: Ker je predavatelj bil zadržan, je predavanje odpadlo.

Tov. predsednik poziva vse tovariše, ki so še s članarino v zaostanku, da isto poravnajo do zadnjega junija, da se more blagajna zaključiti.

Pred zaključkom se tov. predsednik v toplih besedah spominja preminulega tovariša Mihajlo Stanojeviča, našega vernega zastopnika v Beogradu, kateri je bil skoraj vedno na naših pokrajinskih in državnih skupščinah aktivno navzoč ter se sploh in vedno zanimal za prosvetni del med Slovenci. V spomin mu zakliče članstvo trikratno »Slava«.

Pozivljajoč na intenzivno delo za našo organizacijo, želi vsem tovarišem prav prijetne počitnice ter zaključi zborovanje.

+ SOSTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 13. junija t. l. v Šoštanju.

Statistika. V okraju je 47 osnovnošolskih učit. in 7 meščanskošolskih = 54. Včlanjenih 47 + 3 in 2 Šmartno ob Paki = 52. Navzočih 45, t. j. 86%.

Situacijsko poročilo. Po otvoritvi zborovanja se prečita zapisnik in odobri. Tovariš predsednik prečita dopis slovenjegraškega učiteljskega društva, katero predlaga, da bi potnina za pokrajinsko in državno skupščino krilo poverjeništvu. Ta predlog zagovarjajo s tem, da so oškodovana največ mala društva, oddaljena od prometnih sredstev. Razvila se je o tem predlogu živahna debata, v katero so posegli tov. Stopar, Kramar in Vrečko, nakar je bil predlog sprejet.

Pov. UJU, Ljubljana je poslalo osnutek za ustanovitev »Podpornega sklada«. Tov. Kramar se toplo zavzema za osnivanje ta-

kega sklada. Tov. Stopar principično ni proti, toda loči naj se od Samopomoči in priporoča neobvezno članstvo. Sprejme se predlog tov. Stoparja.

Na predlog tov. Vrečka se predelava novih pravil odloži, ker ni sedaj za nova pravila ugoden čas.

Določitev članov za ožji sosvet. Sporač zurno s slovenjegraškim in mežiškim društvom smo določili za naše okrožje sledeče člane v ožji sosvet: 1. mesto tov. Regina Gobec, strokovna učit., Slovenjgradec; 2. mesto tov. Kopač, šolska uprav., Slovenjgradec.

Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. Pokrajinska skupščina: 1. Martin Vrečko, šolski uprav. v Šoštanju; 2. Stoparjeva, šolska uprav. v Plešivcu. Namestnika: 1. Stopar Vanko, šolski uprav. v Velenju. 2. Mlinšek, učitelj v Velenju. — Državna skupščina: 1. Martin Vrečko, šolski uprav. v Šoštanju; 2. Kramar Franc, šolski uprav. v Orlkovicah. — Namestnika: 1. Duje Mirko, učitelj v Šmartnem ob Paki; 2. Macarol Rudolf, učitelj v Šoštanju.

Seja širjega sosveta na Zidanem mostu. Tov. predsednik poda o tej seji izčrpno poročilo. Obravnavale so se nekatere osobne zadeve, ki niso napravile najboljšega vtisa.

Volilni sistem. Po kratki debati se članstvo odloči, da bomo tudi vnaprej volili po starem načinu, t. j. z vzklikom oziroma z listki, ker se nam zdi Kislingerjev način preveč kompliciran.

Predavanje. Predavanje tov. Vranca odpade, tudi čitanje zgodovine posameznih šol v okraju se odloži.

Predsednik konstatira, da je udeležba na naših zborovanjih vedno zelo častna, zaključuje zborovanje in želi članstvu vesele počitnice.

„Narodno delo“.

Iz govora predsednika pokrajinske skupščine.

Čast mi je predstaviti g. predstavnika »Narodnega Dela«, društva za dviganje nacionalne kulture iz Beograda. Prijetno mi je, da ga lahko pozdravim na naši skupščini in da obenem z njim pozdravim lahko tudi za prosveto tako koristno delovanje »Narodnega Dela«. Poleg uradnih priporočil, ki smo jih dobili za to društvo, je to delovanje učitelstvu dovolj poznano po uspešnih izdajah kulturno-zgodovinskih monografij (»Kralj Petar«, »Karadjordje«, »Ujedinjenje«, »Naši vladarji«, »Naše pobede«, »Naše more«, »Naša kultura«, »Naši prosvetitelji« i. dr.).

Na glavni učiteljski skupščini l. 1927. v Skoplju je »Narodno Delo« požrtvovalno poklonilo vsakemu skupščinarju lepo spomenico »Učitelju« ter razstavilo poleg veličastnih originalnih zgodovinskih srednjeveških fresk tudi vse knjige in slike svoje izdaje, kar je napravilo zelo povoljen vtis na učitelstvo in na splošni prosvetni in nacionalni naš napredek.

»Narodno Delo« se pripravlja, da se s tako razstavo udeleži tudi letošnje glavne skupščine v Zagrebu, tukaj pri nas pa je razstavilo samo nekaj svojih najlepših in najpomembnejših reprodukcij, med katerimi v sredini narodnih prosvetiteljev nas najbolj razveseljuje mila podoba našega ljubljenskega prestolonaslednika Petra, ki mu od srca zakličemo »Živijo«.

Dasi je »Narodno Delo« že uradno priporočeno, hočemo poslej tudi sami delati na to, da se njegova dragocena izdanja uvedejo v vse naše šole, učilnice in pisarne, ker vemo, kako velika korist bo to za državno in narodno vzgojo naše mladine, za državno reprezentacijo, za ustvarjanje duhovnega edinstva in razvijanje ljubezni do naše slavne dinastije.

Te dni izda »Narodno Delo« svojo peto kulturno-zgodovinsko monografijo »Naše pobede« (Naše zmage), za katero nam pošilja naš slavnij vojvoda Peter Bojović sledečo svojo besedo:

VOJVODOVA BESEDA.

Novi naraščajoči bodo uživali srečo široke svobode in zaslužene dedščine samo v trudu, da kulturno podedovanje dvignejo na višino, ki se na njo kot na svoj kulturni ideal gleda le vsi nre borci v osvobodilnih bojih.

Z velikimi smotri, z najčistejšim idealizmom ter z vso predanostjo in požrtvovalnostjo so se vršile borbe, da se izvojuje zmaga.

Tudi Veliki Začetnik našega uspeha, vedno budni Gospodar i Vrhovni komandant naših vojsk, kralj Peter Veliki Osvobodilec je s svojim vzvišenim Sinom, Njegovim Veličanstvom kraljem Aleksandrom dvignil duh našega narodnega genija, a naš vladajoči kralj Aleksander I. je kot mlad prestolonaslednik na Kumanovem in na Bregalnici potegnil iz nožnice svoj zmagoviti meč ter vse živo zdrnil, da nastopi dejanje resnice in pravice za srečno usodo našega naroda, vdanost dne 7. aprila 1916. pred krono naših zmag najsvetejši plamen.

»Naši močni zavezniki in prijatelji se divijo neustrašnemu in viteškemu držanju Srbije; cenec nebrojne žrtve srbskega naroda in priznavajo mu vrednost in sposobnost za državni in kulturni razvoj, so zato pripravljani, da nam krepko pomagajo v tej veliki borbi, da ustvarimo Srbijo veliko, da obsega vse Jugoslovane, da napravimo iz nje silno in močno Jugoslavijo ki

opraviči doslej doprinešene žrtve in bo odgovarjala zahtevam nove dobe, kakršna nastane po zaključanju te velike in krvave evropske vojne. S temi našimi junaškimi podjetji se je dvignil ugled Srbije do višine, zavidne celo za mnogo večje, močnejše in starejše države; moje zaupanje ni izpolnilo le pričakovanih naših silnih in močnih zaveznikov in prijateljev, nego jih je celo daleč nadkrillilo, in poleg njihove zahvale in priznanja je spuščen in krvavo čelo srbskega vojevalca venec najlepših pohval celo od naših nasprotnikov.«

Tudi te besede so ustvarile pokret, ki je prinesel zoro našem narodu.

A po tolikih naporih in žrtvah danes niti ob koncu prvega desetletja niso popolnjene vse izgube in naš narod preživlja jubilejno desetletnico svoje osvoboditve in svojega zedinjenja brez velikega pompa in brez vidne svečanosti, ker je predan obdelovanju osvojenih grude, da razorje in poseje tako zelo opustošeno njivo.

Potomci bodo le takrat dostojni dediči, ako se s svojimi deli povzpno do svojih prednikov, to pa zmorejo, ako se priuče veliki dolžnosti iz te povestnice — ako obdelajo in obogatijo veliko domovino z najboljšo kulturo, kajti nacionalna kultura je toliko vredna, kolikor je vreden njen nacionalizem.

Mi stari vemo, koliko dragocenega ima v sebi naše pleme, kako je in v našem na-

rodu dosežena višina tudi v prosvitljenosti, kar nam dokazujejo naši slavni spomeniki od pred tisoč let in osvobodilni smoter naših bojov, ki smo jih vodili za dobrobit vseh naših bratov. In zdaj, v svojem mirnem delovanju dosežemo zaželjene smotre, da se nam zadivi vse kulturno človeštvo in da lahko mirno počivajo vsi junaki, ki so izvojevali naše zmage in postavili temelj naši veliki domovini.

»Narodno delo«, društvo za nacionalno kulturo v Beogradu, je v svoji akciji za povečanje zgodovinskih zgledov v svrhu kulta med sodobniki, pripravilo najpomembnejšo knjigo od zedinjenja do danes: jubilejno delo »Naše pobede« (»Naše zmage«), bogato ilustrirano z vsemi najpomembnejšimi dogodki iz velike epohe in s slikami onih velikih mož, katerih ime je vtkano v povestnici naše zemlje, delo, ki ga je napisal član Kralj. srbske akademije znanosti dr. Vladimir Carović, profesor nacionalne zgodovine na beograjskem vseučilišču.

To delo se tiska kot pečat vseh stališč, kot konec vseh razprtij, da posihmal ne bo preprirov, da bo jasno in da visoko sveti, kako je ustvarjena ta država, in da nihče ne sega po tem, za kar ne more imeti pravice, ako mu je ne daje zgodovina, ter da nastopi med nami dolžna ljubezen tudi radi občega miru med narodi sprčo slavnih grobov narodnih mučenikov, ki njihov duh iluminirajo, »Naše pobede«.

Trpljenju in zmagi sezidajmo hram v svoji duši, in hvalač pravičnega Boga proslavljajmo jubilejno leto zmerno s tem svojim evangelijem, ki prinaša resnico o veličini naše nacije, o legendarnih herojih, ki njih dela svetijo vsem pokolenjem, ker je njihova slava nesmrtna.

Vsem gospodarjem, vsem starešinam v zadrugi, občin, vojski in šoli je največja dolžnost, da dajejo nauk te zgodovine in da v sreih naraščajo ohranjajo sveti plamen za veliko bodočnost naše marljive nacije.

Navdušeni z duhom tega evangelija, hrabro naprej v boljše dni!

To je moja beseda!
Na Vidovdan 1929.

Peter Bojović, vojvoda.

Mi Slovenci smo vedno v prvi vrsti borci za progres svoj in za napredovanje vsega našega naroda v vsej državi; zato z zadovoljstvom pozdravljamo ta pokret, ki docela odgovarja našim željam in globokemu našemu čuvstvanju do domovine in kralja, pa izreka mo na tem mestu svojo globoko zahvalo slavnemu vojvodi za njegove bodrilne besede, da bomo dostojni ljubezni, s katero obupa naš narod naš kralj, in pazljivosti, ki nam jo posveča naša vlada.

Zahvaljujem se g. predstavniku učitelstva tako prijateljskega in dragega »Narodnega Dela«, ki je tu naš mili gost, ter mu želim, da iz naše bratske zajednice odnese prepričanje o najboljši enodušnosti ter ohrani te dni našega skupnega bivanja v najboljšem spominu.

Nove knjige.

—k Antei Županič: Pčelarenje sa Županičevom džirdjonkom i magacinkom. — Pčelarska knjižica Gospodarskih novina, svezak 1. — cijena Din 15. — Naklada »Gospodarskih novina«, Zagreb 6, Pretinac 61. Naroča se pri zalagatelju ali drugih zagrebskih knjigarnah.

—k Zbori. Izšla je 3. številka V. letnika, ki prinaša najnovejše delo skladatelja Emila Adamiča: suito za mešan zbor a kapela »Samljivo«. — Naroča se pri pevskem društvu »Ljubljanski Zvon«. — Letna naročnina 50 Din.

—k Iz života osnovne škole na Istočnom Vračaru u Beogradu. Izveštaj za školsku 1928/29. godinu. Beograd 1929. — Letno poročilo gornje šole ima zelo interesantno vsebino. Šola ima svoj »Fond siromanih učenec« in v poročilu so priobčena tudi pravila za upravljanje tega fonda, ki je znašal koncem l. 1928. 46.614 Din. Vsi razredi imajo svoje hranilnice in so znašali skupni prihranki na vsej šoli v šolskem letu 79.125 Din. — Knjižico krasi tudi nekaj otroških risb in fotografije učencev ob raznih prilikah.

—k Izvestje Tehniške srednje šole v Ljubljani za šolsko leto 1928/29. — Založila Tehniška srednja šola v Ljubljani. Izvestja vsebujejo izčrpno poročilo o delovanju vseh oddelkov na šoli v preteklem šolskem letu in pa strokovni članek ing. Kuhlja: Proračun novih plošč v strojegradbi. Na štirih listih priloge so objavljeni načrti dijakov, in sicer eden iz gradbenega oddelka, eden iz strojnega in dva iz elektrotehničnega oddelka. Iz tega izvestja je razviden popolen ustroj Tehnične srednje šole.

Po sklepu lista.

Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša« izide dne 10. avgusta t. l. Rokopise je poslati do 6. avgusta. Poročilo o rednem občnem zboru Učit. gosp. poslovalnice priobčimo v prihodnji številki. Enako nekrolog tov. Kramerja — in še nekaj notic.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene obširnat, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Prašno olje, kakršno je predpisano za šole, nudi vsako količino po 6 Din za 1 kg R. WEBER Ljubljana.